

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо удосконалення процедури виведення з ринку банку
в умовах воєнного стану

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. Розділ X "Прикінцеві положення" Господарського процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436) доповнити пунктом 5 такого змісту:

"5. Установити, що єдиним способом захисту прав осіб, які зазнали шкоди, збитків внаслідок виведення з ринку системно важливого банку з підстав, визначених пунктом 15 розділу VII "Прикінцеві положення" Закону України "Про банки і банківську діяльність", є відшкодування завданої шкоди, збитків у передбаченому нормами міжнародного права порядку виключно за рахунок коштів держави (держав), що здійснила (здійснили) або здійснює (здійснюють) збройну агресію проти України у значенні, наведеному в Законі України "Про оборону України".

2. Розділ VI "Прикінцеві положення" Кодексу адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436) доповнити пунктом 4 такого змісту:

"4. Установити, що положення статті 266¹ цього Кодексу поширюються на провадження у справах щодо оскарження індивідуальних актів Національного банку України про виведення з ринку системно важливого банку з підстав, визначених пунктом 15 розділу VII "Прикінцеві положення" Закону України "Про банки і банківську діяльність", з урахуванням особливостей, встановлених цим пунктом.

За результатами розгляду адміністративної справи щодо законності індивідуальних актів Національного банку України, зазначених в абзаці першому цього пункту, суд приймає одне з таких рішень:

1) про визнання протиправним (незаконним) та скасування індивідуального акта, визначеного абзацом першим цього пункту, або окремих його положень;

2) про відмову в задоволенні позовних вимог повністю або частково.

Особа, яка зазнала шкоди, збитків внаслідок виведення з ринку системно важливого банку з підстав, визначених пунктом 15 розділу VII "Прикінцеві положення" Закону України "Про банки і банківську діяльність", має право на відшкодування завданої шкоди, збитків у передбаченому нормами міжнародного права порядку виключно за рахунок коштів держави (держав), що здійснила (здійснила) або здійснює (здійснюють) збройну агресію проти України у значенні, наведеному в Законі України "Про оборону України".

3. Розділ XII "Прикінцеві положення" Цивільного процесуального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436) доповнити пунктом 4 такого змісту:

"4. Установити, що єдиним способом захисту прав осіб, які зазнали шкоди, збитків внаслідок виведення з ринку системно важливого банку з підстав, визначених пунктом 15 розділу VII "Прикінцеві положення" Закону України "Про банки і банківську діяльність", є відшкодування завданої шкоди, збитків у передбаченому нормами міжнародного права порядку виключно за рахунок коштів держави (держав), що здійснила (здійснила) або здійснює (здійснюють) збройну агресію проти України у значенні, наведеному в Законі України "Про оборону України".

4. У Законі України "Про банки і банківську діяльність" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 5–6, ст. 30 із наступними змінами):

1) статтю 34 доповнити частиною чотирнадцятою такого змісту:

"Забороняється набувати та/або збільшувати істотну участь у банку особі, до якої застосовано санкції іноземними державами (крім держав, що здійснили або здійснюють збройну агресію проти України у значенні, наведеному в Законі України "Про оборону України") або міждержавними об'єднаннями, або міжнародними організаціями та/або застосовано санкції відповідно до Закону України "Про санкції";

2) частину восьму статті 34¹ доповнити пунктом 10 такого змісту:

"10) до особи застосовано санкції іноземними державами (крім держав, що здійснили або здійснюють збройну агресію проти України у значенні, наведеному в Законі України "Про оборону України") або міждержавними об'єднаннями, або міжнародними організаціями та/або застосовано санкції відповідно до Закону України "Про санкції";

3) в абзаці першому частини першої статті 73 слова "іноземними державами або міждержавними об'єднаннями, або міжнародними організаціями санкцій до банків чи власників істотної участі у банках" замінити словами "до банків чи власників істотної участі у банках санкцій

іноземними державами (крім держав, що здійснили або здійснюють збройну агресію проти України у значенні, наведеному в Законі України "Про оборону України") або міждержавними об'єднаннями, або міжнародними організаціями та/або застосування санкцій відповідно до Закону України "Про санкції", а після слова "системи" доповнити словами "у зв'язку з позбавленням/обмеженням права особи, до якої застосовано санкції, розпоряджатися активами";

4) у частині тринадцятій статті 79¹ цифру "8" замінити цифрою "9";

5) розділ VII "Прикінцеві положення" доповнити пунктами 15 і 16 такого змісту:

"15. У період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102–ІХ, у разі якщо до банку, визначеного Національним банком України системно важливим, та/або до будь-якого власника (власників) істотної участі у ньому застосовано, у тому числі до дня набрання чинності Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедури виведення з ринку банку в умовах воєнного стану", санкції іноземними державами (крім держав, що здійснили або здійснюють збройну агресію проти України у значенні, наведеному в Законі України "Про оборону України") або міждержавними об'єднаннями, або міжнародними організаціями та/або застосовано санкцію (санкції) відповідно до Закону України "Про санкції", що становить (становлять) загрозу інтересам вкладників чи інших кредиторів банку та/або стабільності банківської системи через позбавлення/обмеження права особи, до якої застосовано санкцію (санкції), розпоряджатися активами, Національний банк України зобов'язаний прийняти рішення про виведення з ринку системно важливого банку. У разі прийняття такого рішення системно важливий банк виводиться з ринку відповідно до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" з урахуванням особливостей, установлених пунктом 23 розділу X "Прикінцеві та перехідні положення" зазначеного закону.

Особа, яка зазнала шкоди, збитків внаслідок виведення з ринку системно важливого банку з підстав, визначених цим пунктом, має право на відшкодування завданої шкоди, збитків у передбаченому нормами міжнародного права порядку виключно за рахунок коштів держави (держав), що здійснила (здійснили) або здійснює (здійснюють) збройну агресію проти України у значенні, наведеному в Законі України "Про оборону України". При цьому задоволення вимог кредиторів банку здійснюється відповідно до Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб".

16. Установити, що положення частин другої – четвертої статті 79 цього Закону застосовуються до процедур оскарження рішення Національного банку

України про виведення з ринку системно важливого банку з підстав, визначених пунктом 15 цього розділу".

5. У Законі України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 50, ст. 564 із наступними змінами):

1) частину четверту статті 26 доповнити пунктом 13 такого змісту:

"13) розміщені на вклад у банку особою, до якої застосовано санкції іноземними державами (крім держав, що здійснили або здійснюють збройну агресію проти України у значенні, наведеному в Законі України "Про оборону України") або міждержавними об'єднаннями, або міжнародними організаціями та/або застосовано санкції відповідно до Закону України "Про санкції";

2) частину другу статті 27 доповнити пунктом 4² такого змісту:

"4²) переліки рахунків вкладників, до яких застосовано санкції іноземними державами (крім держав, що здійснили або здійснюють збройну агресію проти України у значенні, наведеному в Законі України "Про оборону України") або міждержавними об'єднаннями, або міжнародними організаціями та/або застосовано санкції відповідно до Закону України "Про санкції";

3) у пункті 23 розділу Х "Прикінцеві та перехідні положення":

в абзаці другому слова і цифри "з підстав, визначених частиною другою статті 76 Закону" замінити словами "або про виведення з ринку системно важливого банку з підстав, визначених Законом", а слово "неплатоспроможний" виключити;

абзац третій доповнити словами "або про виведення з ринку системно важливого банку (далі – рішення Національного банку України)";

в абзаці четвертому слова "це рішення" замінити словами "рішення Національного банку України";

після абзацу четвертого доповнити новим абзацом такого змісту:

"оприлюднює з урахуванням вимог Закону України "Про захист персональних даних" на сторінках офіційного інтернет-представництва Національного банку України повний текст рішення Національного банку України з обґрунтуванням його прийняття та надає для опублікування в газеті "Голос України" або "Урядовий кур'єр" інформацію про оприлюднення повного тексту відповідного рішення Національного банку України. З дня оприлюднення повного тексту рішення Національного банку України на сторінках офіційного інтернет-представництва Національного банку України банк, учасники банку, вкладники, інші кредитори та контрагенти банку вважаються повідомленими про прийняте рішення Національного банку України".

У зв'язку з цим абзаци п'ятий – шістдесят восьмий вважати відповідно абзацами шостим – шістдесят дев'ятим;

в абзаці шостому слова "про віднесення системно важливого банку до категорії неплатоспроможних" замінити словами "Національного банку України", а слово "неплатоспроможного" виключити;

після абзацу шостого доповнити новим абзацом такого змісту:

"Виведення з ринку системно важливого банку, щодо якого прийнято рішення Національного банку України про виведення з ринку системно важливого банку, здійснюється у порядку та на умовах, визначених законодавством щодо неплатоспроможного банку, з урахуванням особливостей, передбачених цим пунктом. Під час виведення з ринку системно важливого банку Фонд, Національний банк України, Кабінет Міністрів України, Міністерство фінансів України, Міністерство юстиції України, інші центральні органи виконавчої влади, а також підприємства та організації, що належать до сфери їх управління, Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, інші державні органи та установи, учасники депозитарної системи України та інші особи здійснюють повноваження, виконують функції, проводять операції та вживають заходів, аналогічних тим, що такі особи відповідно здійснюють, виконують, проводять, вживають при виведенні неплатоспроможного банку з ринку, у тому числі за участю держави".

У зв'язку з цим абзаци сьомий – шістдесят дев'ятий вважати відповідно абзацами восьмим – сімдесятим;

в абзаці восьмому слово "неплатоспроможного" виключити;

в абзаці дев'ятому слова "виведенні неплатоспроможного" замінити словом "виведенні", а слова "вживає передбачені цим Законом заходи щодо виведення неплатоспроможного банку з ринку без участі держави" замінити словами "здійснює виведення такого банку з ринку без участі держави у порядку, визначеному цим Законом для виведення неплатоспроможного банку з ринку";

в абзацах десятому і одинадцятому слово "неплатоспроможного" виключити;

після абзацу дванадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"не проводить інвентаризацію банківських активів та зобов'язань відповідно до частини сьомої статті 38 цього Закону".

У зв'язку з цим абзаци тринадцятий – сімдесятий вважати відповідно абзацами чотирнадцятим – сімдесят першим;

після абзацу чотирнадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"не застосовує обмеження, встановлені пунктами 1 і 5 частини п'ятої статті 36 цього Закону (крім обмежень щодо зобов'язань перед пов'язаними з

банком особами), у тому числі не зупиняє виконання розрахункових та касових банківських документів банку в межах лімітів, визначених виконавчою дирекцією Фонду (крім операцій із пов'язаними з цим банком особами)".

У зв'язку з цим абзаци п'ятнадцятий – сімдесят перший вважати відповідно абзацами шістнадцятим – сімдесят другим;

в абзаці шістнадцятому слово "неплатоспроможного" виключити;

після абзацу вісімнадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"Кабінет Міністрів України у разі виведення системно важливого банку з ринку з підстав, визначених пунктом 15 розділу VII "Прикінцеві положення" Закону України "Про банки і банківську діяльність", приймає рішення про участь держави у виведенні такого банку з ринку без необхідності підтвердження Радою з фінансової стабільності наявності ознак нестійкого фінансового стану банківської системи та обставин, що загрожують стабільності банківської та/або фінансової системи України".

У зв'язку з цим абзаци дев'ятнадцятий – сімдесят другий вважати відповідно абзацами двадцятим – сімдесят третім;

в абзаці двадцятому слово "неплатоспроможного" виключити;

абзац двадцять п'ятий викласти в такій редакції:

"Фонд протягом процедури виведення системно важливого банку з ринку за участю держави призначає за поданням Міністерства фінансів України, погодженим із Національним банком України, голову, його заступників та членів ради банку, голову, його заступників та членів правління банку, які приступають до виконання своїх обов'язків з моменту припинення Фондом тимчасової адміністрації в банку";

після абзацу двадцять п'ятого доповнити трьома новими абзацами такого змісту:

"Фонд укладає договори (контракти) з призначеними відповідно до цього пункту керівниками банку на умовах, визначених Міністерством фінансів України.

З дня початку процедури виведення Фондом системно важливого банку з ринку за участю держави призупиняються повноваження органів управління банку (загальних зборів, наглядової ради і правління, органів контролю (внутрішнього аудиту), а також повноваження голови, його заступників та членів ради банку, голови, його заступників та членів правління банку.

З моменту призначення Фондом відповідно до цього пункту керівників банку припиняються трудові договори (контракти) та зобов'язання за цивільно-правовими договорами, укладеними з головою, його заступниками та членами ради банку, головою, його заступниками та членами правління банку".

У зв'язку з цим абзаци двадцять шостий – сімдесят третій вважати відповідно абзацами двадцять дев'ятим – сімдесят шостим;

в абзаці двадцять дев'ятому слово "неплатоспроможного" виключити;
після абзацу двадцять дев'ятого доповнити новим абзацом такого змісту:

"Депозитарні установи, які здійснюють облік прав на акції системно важливого банку, зобов'язані у визначений Фондом строк надати на запит Фонду виписки з рахунка (рахунків) у цінних паперах депонента станом на запитувані Фондом дати щодо акцій такого системно важливого банку для укладення Фондом договору купівлі-продажу акцій такого банку".

У зв'язку з цим абзаци тридцятий – сімдесят шостий вважати відповідно абзацами тридцять першим – сімдесят сьомим;

в абзацах тридцять першому, тридцять третьому, тридцять четвертому, тридцять сьомому, тридцять восьмому, сорок першому, сорок п'ятому та сорок сьомому слово "неплатоспроможного" виключити;

в абзаці сорок дев'ятому слова "на день прийняття Національним банком України рішення про віднесення банку до категорії неплатоспроможних" замінити словами "у значенні, наведеному в Законі України "Про банки і банківську діяльність", на день прийняття рішення Національного банку України";

в абзаці п'ятдесятому слова "Національним банком України рішення про віднесення банку до категорії неплатоспроможних" замінити словами "рішення Національного банку України";

абзац п'ятдесят перший викласти в такій редакції:

"в) інші, ніж зазначені у підпунктах "а" та "б" цього підпункту, пов'язані з банком особи, стосовно яких застосовано санкції згідно із законодавством інших держав (крім держав, що здійснили або здійснюють збройну агресію проти України у значенні, наведеному в Законі України "Про оборону України") або міждержавними об'єднаннями, або міжнародними організаціями та/або санкції відповідно до Закону України "Про санкції" станом на день прийняття рішення Національного банку України";

в абзацах п'ятдесят другому – п'ятдесят четвертому слово "неплатоспроможного" виключити;

в абзаці п'ятдесят п'ятому слова "неплатоспроможного" та "(контролерів)" виключити;

в абзацах п'ятдесят шостому та п'ятдесят сьомому слово "неплатоспроможного" виключити;

в абзацах п'ятдесят восьмому та сімдесят п'ятому слова "віднесення банку до категорії неплатоспроможних" замінити словами "прийняття рішення Національного банку України".

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. На період дії цього Закону положення інших законодавчих актів, що регулюють діяльність акціонерних товариств та банків, застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.

У разі суперечності між нормами цього Закону та нормами інших законодавчих актів норми цього Закону мають перевагу.

3. Установити, що у період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102–ІХ, у разі припинення трудового договору (контракту) або цивільно-правового договору керівника, іншої посадової особи чи працівника банку загальна сума вихідної допомоги, компенсаційних виплат (крім виплат грошової компенсації за невикористані відпустки), інших виплат, на які така особа має право у зв'язку з припиненням трудового договору (контракту) або цивільно-правового договору, не може перевищувати середньої заробітної плати такої особи за шість місяців.

4. Установити, що у період дії воєнного стану в Україні, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102–ІХ, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб відшкодовує кошти кожному вкладнику банку, рішення про виведення з ринку якого прийнято з підстав, визначених пунктом 15 розділу VII "Прикінцеві положення" Закону України "Про банки і банківську діяльність", в повному розмірі вкладу, включаючи відсотки, нараховані станом на кінець дня, що передує дню початку процедури виведення банку з ринку, крім випадків, передбачених частиною четвертою статті 26 Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб".

5. Кабінету Міністрів України протягом одного місяця з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

6. Рекомендувати Національному банку України та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб протягом одного місяця з дня набрання чинності цим Законом:

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України

м. Київ
29 травня 2023 року
№ 3111-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ